

Motion till riksdagen 2012/13:Sk386

av Mikael Oscarsson och Andreas Carlson (KD)

Gåvoskatteavdrag för framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla avdragsrätten för gåvor till ideell hjälpverksamhet så att den än bättre stärker det civila samhället och dess arbetsmarknad.

Motivering

I skrivande stund är det 42 frivilligorganisationer som godkänts av Skatteverket som godkända gåvomottagare enligt lag (2011:1269) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva. Detta innebär att antalet godkända mottagare ökat med ca 50 procent under det gångna halvåret. Bland organisationerna finns Barncancerfonden och Cancerfonden, Erikshjälpen och Rädda Barnen, Stockholms Stadsmission och Röda Korset.

Genom beslutet att införa skatteavdrag för gåvor till ideella organisationer är Sverige inte längre ensamt inom EU om att inte ha någon form av gåvoskatteavdrag. Detta var mycket välkommet, efter att debatten pågått i över 50 år i och utanför Sveriges riksdag.

Reformen, som trädde i kraft den 1 januari 2012, får samtidigt betraktas som ett första steg för att bredda och stärka finansieringen av allmännyttig verksamhet som bedrivs av ideella organisationer. På samma sätt som jobbskatteavdraget har införts i flera steg ser vi nu fram emot att gåvoskatteavdraget utvecklas. Detta står även Nyamko Sabuni (FP), statsråd med ansvar för civilsamhällesfrågor, bakom genom orden att ”vi som vill se en större avdragsrätt i morgon måste kunna försvara det första steg vi tar i dag” (3 januari 2012, SvD Brännpunkt).

Genom lagens förarbeten vet vi att reformen har en större samhällsekonomisk effekt än vad statens kostnader för densamma är – precis som jobbskatteavdraget och RUT- och ROT-avdragen. På samma sätt som vid sänkningen

Fel! Okänt namn på

av momsens inom restaurangbranschen innebär reformen dessutom att en sektor i samhället som engagerar många unga ges möjlighet att anställa fler.

Administrativa förändringar

Redan innan fler steg tas i reformen är det angeläget att komma till rätta med några byråkratiska detaljer som inledningsvis blivit fel. Det gäller bland annat de höga avgifter som organisationer tvingas betala för att kunna bli godkända av Skatteverket och därefter stå kvar i registret. Denna konstruktion är en anomalitet inom skatteområdet. Exempelvis behöver inte företag betala någon avgift för att deras RUT- och ROT-tjänster ska bli godkända och berättiga till skattereduktion. Med utvecklingen av god e-förvaltning måste även administrationen för organisationer kunna förenklas.

Godkända mottagare och ändamål

I det införda steget omfattas dels organisationer som har som ändamål att ”främja vetenskaplig forskning”, dels organisationer som bedriver ”hjälpverksamhet bland behövande”, vilket nu tolkas strikt som ekonomiskt behövande. Detta är problematiskt.

Genom den nuvarande definitionen exkluderas exempelvis socialt behövande och mycken annan ideell verksamhet. Som det är nu tvingas egentligen ett soppkök att kolla inkomstdeklarationen på mottagaren, för att förvissa sig om att personen verkligen är ekonomiskt behövande innan de överräcker soppan och sätter ett streck för att just den tallriken gav skatteavdrag.

I kommande steg är det angeläget att dessa begränsningar tas bort, något som praktiskt kan ske genom att bestämmelserna kring stiftelser (och föreningar) omformuleras i enlighet med det förslag som presenterats i den statliga utredningen (SOU 2009:65) Moderniserade skatteregler för ideell sektor. Begreppet skulle då vidgas till att gälla ”verksamheter som tar sikte på hemlösa, sjuka, handikappade, missbrukare och allmänt hjälpbehövande i Sverige och i utlandet”.

Ett område som vi menar även ska inkluderas i kommande steg i gåvoskatteformen är kulturen. I en rad undersökningar har såväl kulturskaparnas som vissa konststarters underfinansiering blivit uppenbar. Ett sätt att minska denna underfinansiering vore att just utvidga skattereduktionen för gåvor och donationer till detta. Kulturen skulle med en sådan finansiering bli mer diversifierad och därmed mindre beroende av ett fåtal finansiärer.

Godkända givare

I de följande stegen måste företag inkluderas som godkända givare, och få avdragsrätt för gåvor givna som ett led i företagets sociala ansvarstagande. Att företag inte inkluderas i dag är olyckligt. Det företag som vill ta ett ökat

Fel! Okänt namn på

allmännyttigt och samhällligt ansvar får inte avdragsgillt skänka pengar till en social hjälporganisation. Vill företaget "oegennyttigt" ge en gåva tillåts inte avdragsrätt. Det samma gäller om syftet är att stärka varumärket eller att skapa mervärde och engagemang bland sina medarbetare. Bara om samma gåva klassificeras som ett led i företagets marknadsföring blir det "egennyttigt" reklam – och därmed avdragsgillt. Detta är bakvänt.

Nivå för gåvoavdraget

När det gäller utvidgningen av reformen är Norge en förebild. Vår västra granne ligger cirka 10 år före i att stegvis införa ett generöst gåvoskatteavdrag. Liksom i Sverige infördes tidigt en maxgräns för avdragsrätten på gåvor upp till 6 000 kronor. Nästa steg var 12 000 kronor, och nu står regeringsalternativet i Norge gemensamt bakom att höja nivån till 25 000 kronor.

I Norge började man också med ett fåtal ändamål för gåvorna, men i dag omfattas organisationer med verksamheter av alla de slag: Omsorg och hälsofrämjande. Mänskliga rättigheter och utvecklingsarbete. Kultur, friluftsliv och livsåskådning för barn och unga. Katastrofhjälp och katastrofförebyggande. Miljö-, natur- och djurskydd.

Ökat engagemang

Det glädjande med gåvoskatteavdragsreformen är att den ger civila samhällets aktörer större frihet och ökade intäkter. Efter årtionden av ökad statlig styrning av ideella organisationer, genom olika bidragssystem, ges nu makten tillbaka till medlemmarna och sympatisörerna. Det är angeläget att staten inte detaljstyr den ideella sektorn, men däremot sätter upp spelregler som gynnar utvecklingen. När givandet till en organisation ökar, ökar många gånger också engagemanget då givaren vill följa upp resultatet av sina gåvor. Samtidigt stärks förutsättningarna för att få fler medlemmar och mer engagerade medlemmar, vilket på sikt bidrar till ökat medlemsinflytande.

Stockholm den 25 september 2012

Mikael Oscarsson (KD)

Andreas Carlson (KD)